megállapítani, ezért a magánszemélynek nincs lehetősége a szocho elszámolására költségként. A magánszemélyek tehát a számított jövedelmük 89 százaléka után fizethetik a személyi jövedelemadót és a szochót.

3. Az adóelőleg-fizetés szabályai

A fizetendő személyi jövedelemadót naptári évenként kell megállapítani, de az összevont adóalapba tartozó jövedelem után év közben adóelőleget kell fizetni.

3.1. A kifizetői adóelőleg-levonás szabályai

Ha a magánszemély összevont adóalapba tartozó bevétele kifizetőtől származik, akkor – fő szabály szerint – az adóelőleget a kifizetőnek kell megállapítani és levonni akkor is, ha a kifizetés számla alapján történik. A kifizető a magánszemély költségnyilatkozata szerint állapítja meg az adóelőleg alapjául szolgáló jövedelmet.

Az önálló tevékenységből származó bevétel, például a megbízási díj, a bérleti díj, valamint az önálló tevékenységgel összefüggő költségtérítés kifizetésekor a magánszemély nyilatkozik, hogy a 10 százalék költséghányad alkalmazását vagy a tételes költségelszámolást választja.

Tételes költségelszámoláskor a tevékenységgel összefüggésben elismert és igazolt, vagy az igazolás nélkül elszámolható költségekről nyilatkozhat a magánszemély. A tevékenység ellenértékeként megszerzett bevételnél, például a megbízási díjnál a nyilatkozaton megjelölt költség nem haladhatja meg a bevétel 50 százalékát Ettől függetlenül a magánszemély a bevallásában a bevétel teljes összegéig elszámolhatja az Szja tv. szerint elismert és megfelelően igazolt költségeit. A tevékenységgel összefüggő költségtérítés kifizetésénél a magánszemély nyilatkozata alapján akár 100 százalék költséget is figyelembe vehet a kifizető.

Ha a magánszemély nem nyilatkozik a költségeiről és más igazolás nélkül elszámolható költség sem merül fel, a kifizető a 10 százalék költséghányad szerint állapítja meg az adóelőleget.

Fontos szabály, hogy az adóévben valamennyi önálló tevékenységből származó bevétel – az önálló tevékenységre kapott költségtérítést is beleértve – adóelőleg-alapjának megállapításánál azonos – vagy a 10 százalék költséghányad szerinti vagy a tételes – költségelszámolást kell alkalmazni. Az adóbevallásban viszont az a magánszemély is alkalmazhatja a tételes költségelszámolás szabályait, aki év közben a nyilatkozatában a 10 százalék költséghányad figyelembevételét kérte.

A magánszemély érdekében áll, hogy a költségnyilatkozaton valós adatokat tüntessen fel. Ha ugyanis a nyilatkozaton feltüntetett költség meghaladja az adóbevallásában elszámolt igazolt költséget, akkor a költségkülönbözet **39 százalékát különbözeti bírságként** kell az adóbevallásában feltüntetni és személyi jövedelemadóként megfizetni. Nem kell ilyen bírságot

fizetni, ha a különbözet nem több az adóelőleg levonásánál figyelembe vett költség 5 százalékánál.

Ha a költségkülönbözet miatt év végén 10 ezer forintot meghaladó befizetési különbözete is lesz a magánszemélynek, akkor a különbözet után további **12 százalék különbözeti bírságot** kell az adóévre vonatkozó adóbevallásában bevallani és az adóbevallás benyújtására előírt határidőig személyi jövedelemadóként megfizetni.

Az önálló tevékenységre tekintettel rendszeres bevételt juttató kifizetőnek adóalap- csökkentő kedvezmények – négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezménye, családi kedvezmény, első házasok kedvezménye, súlyos fogyatékosságra tekintettel járó kedvezmény – érvényesítésére vonatkozó nyilatkozatot is adhat a magánszemély.

A NAV honlapján elérhetők

- ➤ az adóelőleg-nyilatkozatokhoz javasolt nyomtatványminták (https://nav.gov.hu/ado/szja/Adoeloleg_nyilatkozat), valamint
- ➤ a kedvezmények igénybevételéhez szükséges adóelőleg-nyilatkozatok elkészítését segítő alkalmazás.

Az adóelőleg-nyilatkozatok a **legegyszerűbben az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazás** (https://onya.nav.gov.hu/#!/login) erre szolgáló menüpontjának használatával nyújthatók be.

A kifizetőnek akkor is meg kell állapítania az adóelőleget és arról ki kell állítania az igazolást, ha nem pénzben juttat bevételt, vagy más okból nem vonhat le adóelőleget a bevételből. Az igazoláson fel kell tüntetni a le nem vont adóelőleg összegét, és fel kell hívni a magánszemély figyelmét arra, hogy az adóelőleget, illetve annak le nem vont részét a negyedévet követő hónap 12. napjáig meg kell fizetnie.

3.2. A magánszemély kötelezettségei

Az önálló tevékenységet folytató magánszemélynek kell az adóelőleget megállapítani és megfizetni, ha nem kifizetőtől, hanem például magánszemélytől szerez bevételt. Az adóelőleget negyedévente, a negyedévet követő hónap 12. napjáig kell megfizetni.

Nem kell adóelőleget fizetni, ha a jövedelmet a magánszemély olyan külföldi államban szerezte, amellyel nincs Magyarországnak a kettős adóztatás elkerülésére egyezménye. Az adóelőleg-alapot terhelő személyi jövedelemadó mértéke 15 százalék.

Az adóelőleg megállapításakor a magánszemély figyelembe veheti az őt megillető – más jövedelménél nem érvényesített, illetve a házastársa, bejegyzett élettársa, élettársa által igénybe nem vett – családi kedvezményt és az első házasok kedvezményét, továbbá, ha jogosult rá, a súlyos fogyatékosság miatt járó kedvezményt.